

3. Պարենի առկայություն Availability of Food

Աղյուսակ 3.1.
Table 3.1.

Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածություններ, բերքատվություն և համախառն բերք*
Areas, yield and gross production of main agricultural temporary and permanent crops*

	Տարածությունները (հազ. հա) Areas (thousand hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Ցանրային տարածությունը, ընդամենը Sown area, total	318.1	324.2	337.5	353.4	294.5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>որից` of which</i>															
հացահատիկային և հատիկազրնդեղենային մշակաբույսեր cereals and leguminous crops	178.4	185.5	193.1	198.1	155.2	30.8	31.8	31.3	30.7	19.8	548.8	580.1	601.5	604.2	302.5
<i>որից` ցորեն of which wheat</i>	99.7	106.4	108.9	108.7	82.4	31.3	32.3	33.4	32.4	21.8	311.6	338.2	362.7	350.4	176.4
կարտոֆիլ potatoes	30.7	30.0	27.8	28.9	25.3	214.3	231.6	217.8	209.8	214.9	660.5	696.1	607.7	606.3	547.4
բանջարանոցային մշակաբույսեր vegetables	25.4	26.4	28.4	30.2	28.3	333.7	350.5	334.0	301.8	286.3	876.0	954.6	1 007.6	968.6	861.0
բոստանային մշակաբույսեր melons	5.4	5.8	6.8	7.3	6.8	388.5	421.4	423.4	325.1	316.8	208.1	245.8	286.8	236.1	215.8
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	40.2	40.1	40.3	40.5	42.3	95.0	80.8	103.0	66.1	93.5	338.1	291.0	377.1	242.6	361.6
Խաղող Grape	17.5	17.2	17.3	17.1	15.8	149.8	157.7	188.2	110.0	141.4	240.8	261.3	309.2	178.8	210.0

** Այստեղ և հետագայում` բերքատվությունը հաշվարկված է բերքահավաքի տարածության նկատմամբ:
Here and hereinafter yield has been calculated compared with the harvested area.

Աղյուսակ 3.2.
Table 3.2.

Հացահատիկային և հատիկաբերեցիկային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*

Sown areas, average yield and gross production of cereals and leguminous crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	178 367	185 495	193 054	198 148	155 247	30.8	31.8	31.3	30.7	19.8	548.8	580.1	601.5	604.2	302.5
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	112	112	112	110	10	37.8	39.7	40.9	41.8	15.0	0.4	0.4	0.5	0.4	0.0
Արագածոտն Aragatsotn	24 424	26 261	28 563	31 054	22 959	30.1	31.1	31.8	30.0	14.6	73.4	81.7	90.8	93.0	33.4
Արարատ Ararat	5 526	6 572	7 083	7 273	4 671	42.0	46.7	48.7	47.1	38.1	23.2	30.7	34.5	34.3	17.8
Արմավիր Armavir	6 041	7 084	6 204	6 520	5 501	36.3	41.4	43.8	39.9	38.0	22.0	29.6	27.4	25.8	20.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	41 753	40 902	38 625	35 875	30 913	30.0	32.0	27.1	24.7	14.9	125.1	130.9	104.6	88.6	45.8
Լոռի Lori	11 268	12 434	14 245	14 746	12 174	32.7	33.5	34.2	32.5	28.7	36.8	41.6	47.1	47.9	33.8
Կոտայք Kotayk	12 017	11 728	12 619	13 671	13 098	23.2	23.8	26.2	26.8	20.0	27.9	28.0	33.1	36.6	26.2
Շիրակ Shirak	42 381	43 913	46 663	48 494	41 998	30.8	29.6	32.5	33.2	19.2	130.6	121.2	151.2	157.5	77.6
Սյունիք Syunik	23 252	24 311	25 703	26 338	16 674	29.3	30.3	26.3	28.3	18.4	67.8	73.7	67.6	74.5	30.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 495	2 607	3 258	3 984	2 387	24.9	26.1	20.5	30.6	14.4	6.2	6.8	6.7	12.2	3.4
Տավուշ Tavush	9 098	9 571	9 979	10 083	4 862	38.8	37.0	38.3	33.6	27.3	35.4	35.5	38.0	33.4	13.2

Աղյուսակ 3.3.
Table 3.3.

Ֆորենի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of wheat, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	99 694	106 365	108 851	108 738	82 410	31.3	32.3	33.4	32.4	21.8	311.6	338.2	362.7	350.4	176.4
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	100	100	100	100	-	38.1	39.7	41.0	42.0	-	0.4	0.4	0.4	0.4	-
Արագածոտն Aragatsotn	10 842	11 322	12 312	13 449	11 327	29.1	31.5	32.6	32.6	17.7	31.6	35.7	40.1	43.8	20.0
Արարատ Ararat	4 193	5 153	5 355	5 516	3 472	40.9	46.1	47.1	47.0	37.7	17.1	23.7	25.2	25.9	13.1
Արմավիր Armavir	4 732	5 794	4 493	4 424	3 829	36.1	40.8	44.3	39.7	39.7	17.1	23.6	19.9	17.3	15.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	21 371	21 899	20 300	16 779	14 543	30.9	31.5	30.9	26.0	16.2	66.0	68.9	62.6	43.5	23.3
Լոռի Lori	8 366	9 504	10 741	10 841	8 591	33.2	33.0	34.8	33.3	28.8	27.8	31.4	36.5	36.1	23.6
Կոտայք Kotayk	6 706	6 095	6 370	6 923	5 357	23.8	24.7	26.8	27.7	20.8	16.0	15.1	17.1	19.2	11.2
Շիրակ Shirak	23 026	24 622	26 561	27 437	21 760	32.3	31.3	34.9	35.3	20.6	74.4	72.2	92.6	95.0	43.0
Սյունիք Syunik	14 147	15 049	15 435	15 695	9 598	29.7	31.0	30.6	30.2	19.3	41.9	46.6	47.1	47.5	18.5
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 294	1 283	1 500	1 717	879	27.0	28.1	22.7	34.3	16.1	3.5	3.6	3.4	5.9	1.4
Տավուշ Tavush	4 917	5 544	5 684	5 857	3 054	32.1	30.6	31.4	27.3	24.0	15.8	17.0	17.8	15.8	7.2

Կարտոֆիլի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of potato, by marzes and Yerevan city *

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	30 680	30 042	27 806	28 872	25 337	214.3	231.6	217.8	209.8	214.9	660.5	696.1	607.7	606.3	547.4
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	90	90	90	90	90	100.2	200.0	206.8	211.3	50.1	0.9	1.8	1.9	1.9	0.5
Արագածոտն Aragatsotn	1 605	1 622	1 729	1 850	1 382	244.7	259.0	265.0	223.0	217.2	39.3	42.0	45.8	41.2	30.0
Արարատ Ararat	781	782	861	914	796	309.5	333.1	331.8	321.1	272.5	24.2	26.0	29.2	30.3	21.7
Արմավիր Armavir	1 216	1 339	1 439	1 601	1 667	268.0	321.9	356.1	340.5	322.0	35.2	43.2	53.2	54.5	56.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	14 109	13 276	10 235	10 239	9 431	217.9	245.3	202.3	201.7	217.4	307.5	325.7	206.8	206.5	205.0
Լոռի Lori	3 953	4 016	4 278	4 613	4 190	184.0	182.4	177.3	161.0	175.8	72.7	73.2	75.9	74.3	73.7
Կոտայք Kotayk	818	828	850	923	886	199.5	202.7	222.8	188.8	231.5	16.3	16.8	18.9	17.4	20.7
Շիրակ Shirak	4 219	4 268	4 383	4 556	3 715	250.1	251.9	260.1	259.0	251.3	105.5	107.5	114.0	118.0	93.3
Սյունիք Syunik	1 713	1 728	1 747	1 771	1 670	178.9	190.0	189.4	190.6	169.0	30.6	32.8	33.1	33.8	28.2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	178	179	198	289	223	181.9	188.3	188.8	215.4	200.5	3.2	3.4	3.7	6.2	4.5
Տավուշ Tavush	1 998	1 914	1 996	2 026	1 287	123.1	122.0	126.4	109.4	106.1	25.1	23.7	25.2	22.2	13.6

Բանջարանցային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of vegetable crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	25 403	26 412	28 428	30 232	28 280	333.7	350.5	334.0	301.8	286.3	876.0	954.6	1 007.6	968.6	861.0
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	312	313	317	317	322	148.5	216.4	217.9	201.9	46.7	4.6	6.7	7.1	6.4	1.5
Արագածոտն Aragatsotn	1 011	1 035	1 107	1 270	809	339.9	352.7	316.2	259.2	184.1	34.4	36.5	40.4	36.7	16.8
Արարատ Ararat	6 330	6 533	6 644	6 873	5 793	471.0	486.1	488.7	432.5	376.3	306.2	341.0	346.7	311.9	223.0
Արմավիր Armavir	9 007	9 703	11 524	12 186	12 840	358.4	372.7	339.2	316.9	317.9	342.4	366.6	418.3	421.6	448.0
Գեղարքունիք Gegharkunik	2 023	2 092	1 607	1 689	1 589	308.1	306.4	255.6	214.2	231.1	62.3	64.1	41.1	36.2	36.8
Լոռի Lori	1 454	1 489	1 605	1 800	1 602	164.0	181.2	190.9	187.6	173.0	23.9	27.0	30.5	33.6	27.7
Կոտայք Kotayk	1 327	1 156	1 185	1 284	1 169	168.4	194.4	196.0	158.4	183.5	22.4	22.5	27.3	22.1	22.4
Շիրակ Shirak	1 634	1 698	1 727	1 896	1 757	276.3	311.9	321.5	298.8	279.2	45.1	53.0	55.2	56.6	49.1
Սյունիք Syunik	988	1 000	1 083	1 099	1 047	174.3	176.3	167.4	165.8	149.7	17.2	17.6	18.1	18.2	15.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	396	407	485	662	537	168.8	188.1	193.9	205.5	212.9	6.7	7.6	9.4	13.6	11.4
Տավուշ Tavush	921	986	1 144	1 156	815	112.5	118.9	119.2	102.2	105.2	10.8	12.0	13.5	11.7	8.6

Բոստանային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of melons, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	5 356	5 832	6 782	7 268	6 812	388.5	421.4	423.4	325.1	316.8	208.1	245.8	286.8	236.1	215.8
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	60	60	60	60	60	133.3	250.0	260.0	225.0	111.5	0.8	1.5	1.6	1.3	0.7
Արագածոտն Aragatsotn	173	182	233	283	173	375.2	388.0	390.6	255.7	373.2	6.5	7.1	9.1	7.2	6.5
Արարատ Ararat	1 515	1 770	1 896	1 948	1 537	431.5	463.8	465.9	402.4	373.4	65.4	82.1	88.3	78.4	57.4
Արմավիր Armavir	3 499	3 681	4 432	4 816	4 941	378.7	411.9	414.5	302.5	301.6	132.5	151.6	183.7	145.5	149.0
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	6	11	16	20	7	150.0	94.5	105.7	88.3	88.7	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1
Կոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	2	-	-	-	-	100.0	-	-	-	-	0.0
Սյունիք Syunik	-	-	0.0	1	-	-	-	x	70.0	-	-	-	0.0	0.0	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14	36	38	50	34	218.8	197.8	214.7	196.4	217.2	0.3	0.7	0.8	1.0	0.7
Տավուշ Tavush	89	92	107	90	58	277.5	288.3	297.8	272.4	248.1	2.5	2.7	3.2	2.5	1.4

Աղյուսակ 3.7.
Table 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of fruit and berries, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	40 229	40 129	40 282	40 510	42 269°	95.0	80.8	103.0	66.1	93.5	338.1	291.0	377.1	242.6	361.6
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	1 328	1 328	1 328	1 328	1 328	44.4	35.5	46.8	30.1	46.4 ^o	5.9	4.7	6.2	4.0	6.2
Արագածոտն Aragatsotn	6 602	6 618	6 617	6 582	7 382	120.0	122.2	162.8	81.2	98.4	69.9	71.6	95.6	47.6	72.7
Արարատ Ararat	7 394	7 416	7 588	8 073	8 015	135.3	103.9	125.8	103.6	146.6	91.8	70.9	90.1	74.7	105.4
Արմավիր Armavir	8 340	8 414	8 491	8 652	9 042	114.3	88.0	136.7	74.7	103.5	75.0	62.0	98.1	56.0	80.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 488	1 488	1 384	1 403	1 407 ^o	183.0	186.9	123.1	82.5	97.5 ^o	25.6	26.1	16.5	11.2	13.3
Լոռի Lori	2 591	2 488	2 493	2 293	2 314	26.6	12.2	10.8	7.6	37.7	6.3	2.8	2.5	1.6	7.9
Կոտայք Kotayk	4 690	4 547	4 557	4 325	4 381 ^o	47.0	35.6	47.5	29.8	95.8 ^o	19.3	14.2	19.2	11.7	37.5
Շիրակ Shirak	503	518	534	534	655	157.8	175.1	186.5	152.9	92.5	7.7	9.0	9.7	8.1	6.0
Սյունիք Syunik	2 591	2 592	2 558	2 601	2 609	56.4	56.5	61.7	48.1	48.1	14.0	14.0	15.3	12.1	12.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 148	2 155	2 156	2 139	2 514	29.4	27.7	42.4	25.6	40.7	5.7	5.4	8.4	5.0	8.1
Տավուշ Tavush	2 554	2 565	2 576	2 580	2 622	73.7	44.3	64.1	43.7	47.9	16.9	10.3	15.5	10.6	11.8

Աղյուսակ 3.8.
Table 3.8.

Խաղողի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of grapes, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
ՀՀ ընդամենը Total in RA	17 465	17 215	17 296	17 059	15 814	149.8	157.7	188.2	110.0	141.4	240.8	261.3	309.2	178.8	210.0
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	612	612	612	612	96	68.6	78.4	94.8	57.2	64.3	4.2	4.8	5.8	3.5	0.6
Արագածոտն Aragatsotn	1 698	1 699	1 699	1 699	1 253	87.1	92.4	106.5	30.3	63.8	14.5	15.5	17.9	5.1	8.0
Արարատ Ararat	5 143	5 083	5 113	5 039	4 713	211.3	218.8	250.4	154.3	209.3	104.3	112.2	125.3	76.0	95.2
Արմավիր Armavir	7 136	7 119	7 120	6 882	6 792	156.6	167.2	211.5	132.9	144.1	95.9	107.2	135.6	83.7	90.3
Գեղարքունիք Gegharkunik	1.0	1	-	-	-	-	0.0	-	-	-	-	0.0	-	-	-
Լոռի Lori	64	64	64	67	67	34.0	55.4	29.0	19.6	48.3	0.2	0.4	0.2	0.1	0.3
Վոսայք Kotayk	336	161	161	160	169	26.8	21.9	51.2	18.5	72.3	0.6	0.3	0.8	0.3	0.8
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	185	185	185	185	179	64.4	64.6	65.4	50.0	47.3	1.2	1.2	1.2	0.9	0.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	935	935	985	1 066	1 200	58.4	55.8	58.7	20.0	40.6	5.3	5.1	5.7	2.0	4.1
Տավուշ Tavush	1 355	1 356	1 357	1 349	1 345	107.5	108.4	125.5	54.3	74.2	14.6	14.6	16.7	7.2	9.8

Աղյուսակ 3.9.
Table 3.9.
hu
hectare

Մորեխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2016թ.
Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2016

1	2	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land															
				վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land					
				ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		
					մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	182 340	53 360	128 980	152 550	46 057	106 493	29 738	7 251	22 487	33	33	-	-	-	-	19	19	-	
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	19 600	3 750	15 850	14 871	3 438	11 433	4 729	312	4 417	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 180	5 330	11 850	10 444	3 110	7 334	6 736	2 220	4 516	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	16 250	3 950	12 300	8 348	2 157	6 191	7 850	1 741	6 109	33	33	-	-	-	-	19	19	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 400	7 800	11 600	19 400	7 800	11 600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	21 130	6 300	14 830	20 521	6 011	14 510	609	289	320	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	16 530	2 880	13 650	11 771	2 211	9 560	4 759	669	4 090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	20 700	6 900	13 800	20 690	6 900	13 790	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	21 400	8 200	13 200	21 400	8 200	13 200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	15 050	4 250	10 800	12 874	3 570	9 304	2 176	680	1 496	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	15 100	4 000	11 100	12 231	2 660	9 571	2 869	1 340	1 529	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ծանոթություն՝ Գյուղատնտեսական արտադրանքի արդյունավետությունը մեծապես կախված է բույսերի պաշտպանության միջոցառումներից, որոնց արդյունքների գնահատման ցուցանիշներից են հանդիսանում՝ մորեխների և մկնանման կրծողների զանգվածային բազմացումն ու տարածվածությունը, մկնանման կրծողների բների քանակն ու մորեխների առկայությունն ըստ հողատեսքերի, որոնց վերաբերյալ տվյալները տրամադրում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը:

Notice: Efficiency of agricultural product mostly depends on the plant protection measures, which are estimated by the indicators such as mass reproduction and occurrence of locusts and rodents, the number of rodents' holes and the availability of locusts by types of land which provided by Ministry Agriculture of RA.

Մորելխներով և մկնաման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2017թ.
 Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2017

հա

hectare

1	2	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land														
				վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land						
				ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with				
					մորելխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորելխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորելխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորելխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents			
ՀՀ ընդամենը Total in RA	185 667	57 950	127 717	144 605.5	45 906	98 699.5	36 239.5	7 400	28 839.5	1 530	1 364	166	2 001	1 989	12	1 291	1 291	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	19 600	4 650	14 950	13 530	3 631	9 899	6 070	1 019	5 051	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 370	5 370	12 000	9 425	3 486	5 939	7 290	1 229	6 061	110	110	-	290	290	-	255	255	-
Արմավիր Armavir	17 750	4 950	12 800	6 478	2 400	4 078	11 272	2 550	8 722	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 400	7 800	11 600	19 400	7 800	11 600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20 600	5 750	14 850	20 238	5 750	14 488	302	-	302	60	-	60	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	17 915	3 950	13 965	13 883	3 303	10 580	4 032	647	3 385	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	21 750	7 900	13 850	20 317	6 485	13 832	-	-	-	492	486	6	644	632	12	297	297	-
Սյունիք Syunik	21 500	8 200	13 300	18 126	5 626	12 500	800	-	800	768	768	-	1 067	1 067	-	739	739	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14 680	4 680	10 000	12 382.5	3 975	8 407.5	2 297.5	705	1 592.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	15 102	4 700	10 402	10 826	3 450	7 376	4 176	1 250	2 926	100	-	100	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.11.
Table 3.11.

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2016թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2016

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ՀՀ ընդամենը Total in RA	128 980	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	15 850	93	12	108	15	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	11 850	91	11	106	13	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	12 300	-	-	74	12	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 600	121	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 830	107	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	13 650	129	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	13 800	93	16	81	8	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 200	116	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 800	-	-	65	10	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	11 100	103	12	89	9	-	-	-	-	-	-

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2017թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2017

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
ՀՀ ընդամենը Total in RA	127 717	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	14 950	94	15	88	13	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	12 000	138	15	75	14	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	12 800	-	-	92	14	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 600	82	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 850	103	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	13 965	90	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	13 850	152	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 300	91	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 000	-	-	62	8	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 402	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.13.
Table 3.13.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2016թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2016¹

	Մորեխներով վարակված տարածք, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հատ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land		
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	53 360	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	3 750	0-4	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 330	7-11	0-2	7-10	0-1	-	-	-	-	-	-	90-92
Արմավիր Armavir	3 950	0-4	0-4	-	-	0-3	-	-	-	0-3	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 800	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	6 300	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	2 880	0-3	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	6 900	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	8 200	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 250	0-4	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	4 000	0-4	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո
ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2017թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2017¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հատ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %	
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land			
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	57 950	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	4 650	0-4	-	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 370	5-8	0-1	10-12	0-1	0-2	-	0-2	-	-	-	-	87-93
Արմավիր Armavir	4 950	0-3	-	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 800	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	5 750	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	3 950	0-4	-	0-2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	7 900	43-45	0-4	-	-	0-2	-	0-2	-	0-2	-	-	91
Սյունիք Syunik	8 200	0-3	-	-	-	0-3	-	0-3	-	0-2	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 680	20-25	0-2	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	90-93
Տավուշ Tavush	4 700	0-4	-	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

**Ագրոռեղևութաբանական տեղեկատվություն
(2018թ. հունվար - մարտ)**

Հունվարին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում բարձր է եղել նորմայից 5-8 աստիճանով: Ամսվա ամենաբարձր ջերմաստիճանը գրանցվել է հունվարի 1-ին և 19-ից 23-ն ընկած ժամանակահատվածում: Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +17...+18, Տավուշում և Արարատյան դաշտում՝ +12...+14, Արագածոտնի և Վայոց ձորի նախալեռներում՝ +10...+12, Սյունիքի նախալեռներում և Լոռիում՝ +9...+12, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +3...+8 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվել է հունվարի 23-ին, 29-ին, 30-ին: Այդ օրերին Սյունիքի նախալեռներում գրանցվել է -13...-19, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ -10...-17, Սյունիքի հովիտներում՝ -8...-12, Լոռիում՝ -5...-12, Վայոց ձորի նախալեռներում՝ -5...-9, Արարատյան դաշտում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ -5...-7, Տավուշում՝ -4...-5 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը նորմայից բարձր է եղել Գեղարքունիքում՝ 113-132% և Շիրակում՝ 100-139%: Նորմայի սահմաններում է եղել Վայոց ձորի նախալեռներում՝ 103%, Արագածոտնի լեռներում՝ 96-105%, Սյունիքի հովիտներում՝ 90-114%, Լոռիում՝ 88-110%, Սյունիքի նախալեռներում՝ 87-104%: Նորմայից ցածր է եղել Կոտայքում՝ 55-80%, Արագածոտնի նախալեռներում՝ 76%, Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ 87%:

Ամսվա ընթացքում աշնանացան ցորենը գտնվել է ձմեռային հանգստի շրջանում:

Փետրվարին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում բարձր է եղել նորմայից 3-6 աստիճանով: Ամսվա ամենաբարձր ջերմաստիճանը դիտվել է 5-ից 7-ը, 12-ին, 16-ից 17-ը և 28-ին: Այդ օրերին Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +19...+20, Արարատյան դաշտում, Վայոց ձորի նախալեռներում և Տավուշում՝ +16...+18, Լոռիում և Սյունիքի նախալեռներում՝ +12...+16, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +14...+15, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +5...+11 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճան է դիտվել փետրվարի 1-ից 3-ը և 20-ին: Այդ օրերին Արագածոտնի լեռնային շրջաններում գրանցվել է -12...-16, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ -8...-14, Լոռիում և Սյունիքի նախալեռներում՝ -5...-11, Արարատյան դաշտում՝ -6...-8, Տավուշում՝ -4...-7, Արագածոտնի և Վայոց ձորի նախալեռներում՝ -3...-4, Սյունիքի հովիտներում՝ -1...+1 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը շրջանների մեծ մասում եղել է նորմայից ցածր և կազմել է նորմայի 22-87%: Նորմայից բարձր է եղել Արարատյան դաշտում՝ 152-189%, Սյունիքի հովիտներում՝ 125-172%, Գեղարքունիքում՝ 103-118%: Տավուշում եղել է նորմայի սահմանում՝ կազմելով նորմայի 101-103%: Նորմայից ցածր է եղել Կոտայքում՝ 22-31%, Շիրակում՝ 23-59%, Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ 25-40%, Վայոց ձորի լեռներում՝ 46%, Լոռիում և Սյունիքի նախալեռներում՝ 48-87%, Արագածոտնի և Վայոց ձորի նախալեռներում՝ 77%:

Լեռնային և նախալեռնային շրջաններում աշնանացան ցորենը գտնվել է ձմեռային հանգստի շրջանում:

Մարտին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում բարձր է եղել նորմայից 5-6 աստիճանով: Ամսվա ամենաբարձր ջերմաստիճանը դիտվել է մարտի 24-ին: Այդ օրը Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +30...+31, Արարատյան դաշտում՝ +27...+28, Տավուշում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ +20...+25, Լոռիում և Սյունիքի նախալեռներում՝ +19...+23, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +14...+22 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվել է առաջին տասնօրյակում: Շիրակում գրանցվել է -7...-13, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում, Սյունիքի նախալեռներում՝ -3...-9, Լոռիում՝ -2...-6, Տավուշում՝ 0...-4, Արագածոտնի նախալեռներում և Արարատյան դաշտում՝ 0...-2, Սյունիքի հովիտներում՝ 0...+3 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը ողջ հանրապետությունում բարձր է եղել նորմայից: Շիրակում այն կազմել է նորմայի 187-246%, Կոտայքում և Սյունիքի նախալեռներում՝ 171-183%, Արագածոտնի լեռներում և Արարատյան դաշտում՝ 127-138%, Տավուշում՝ 124-126%, Լոռիում՝ 111-163%, Գեղարքունիքում՝ 105-232%, Արագածոտնի նախալեռներում և Սյունիքի հովիտներում՝ 100-108%:

Ամսվա ընթացքում շարունակվել են գյուղատնտեսական աշխատանքները:

Agro – meteorological information
(January – March 2018)

In the Republic in **January** the average monthly air temperature was over the norm by 5-8 degrees. The maximum temperature was recorded on the 1st and from the 19th to the 23rd of January. In Syunik valleys it was +17...+18, in Tavush and Ararat valley +12...+14, in sub-mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor +10...+12, in sub-mountain regions of Syunik and Lori +9...+12, in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, in mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor +3...+8 degrees. The minimum temperature was observed on the 23rd, 29th, 30th of January. On those days in sub-mountain regions of Syunik it was -13...-19, in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, in mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor -10...-17, in Syunik valleys -8...-12, in Lori -5...-12, in sub-mountain regions of Vayots Dzor -5...-9, in Ararat valley and in sub-mountain regions of Aragatsotn -5...-7, in Tavush -4...-5 degrees.

The amount of monthly precipitations was over the norm by 113-132% in Gegharkunik and by 100-139% in Shirak. It was within the norm limits by 103% in sub-mountain regions of Vayots Dzor, 96-105% in mountain regions of Aragatsotn, 90-114% in Syunik valleys, 88-110% in Lori, 87-104% in sub-mountain regions of Syunik. It was below the norm by 55-80% in Kotayk, 76% in sub-mountain regions of Aragatsotn, 87% in mountain regions of Vayots Dzor.

Winter wheat was in winter resting period during the month.

In the Republic in **February** the average monthly air temperature was over the norm by 3-6 degrees. The maximum temperature was observed from the 5th to the 7th, on the 12th, from the 16th to the 17th and on the 28th of the month. On those days in Syunik valleys it was +19...+20, in Ararat valley, in sub-mountain regions of Vayots Dzor and in Tavush +16...+18, in Lori and in sub-mountain regions of Syunik +12...+16, in sub-mountain regions of Aragatsotn +14...+15, in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, in mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor +5...+11 degrees. The minimum temperature was observed from the 1st to the 3rd and on the 20th of February. On those days in mountain regions of Aragatsotn it was -12...-16, in Shirak, Kotayk, Gegharkunik and in mountain regions of Vayots Dzor -8...-14, in Lori and in sub-mountain regions of Syunik -5...-11, in Ararat valley -6...-8, in Tavush -4...-7, in sub-mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor -3...-4, in Syunik valleys -1...+1 degrees.

The amount of monthly precipitation in the most regions was below the norm and comprised 22-87% of norm. It was over the norm valley by 152-189% in Ararat, 125-172% in Syunik valleys, 103-118% in Gegharkunik. It was within the norm limits in Tavush and comprised 101-103% of norm. It was below the norm by 22-31% in Kotayk, 23-59% in Shirak, 25-40% in mountain regions of Aragatsotn, 46% in mountain regions of Vayots Dzor, 48-87% in Lori and in sub-mountain regions of Syunik, 77% in sub-mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor.

In mountain and sub-mountain regions winter wheat was in winter resting period.

In the Republic in **March** the average monthly air temperature was over the norm by 5-6 degrees. The maximum temperature of the month was observed on the 24th of March. On that day it was +30...+31 in Syunik valleys, +27...+28 in Ararat valley, +20...+25 in Tavush and in sub-mountain regions of Aragatsotn, +19...+23 in Lori and in sub-mountain regions of Syunik, +14...+22 degrees in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, in mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor. The minimum temperature was observed on the 1st ten days. It was -7...-13 in Shirak, -3...-9 in Kotayk, Gegharkunik, in mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor, in sub-mountain regions of Syunik, -2...-6 in Lori, 0...-4 in Tavush, 0...-2 in sub-mountain regions of Aragatsotn and in Ararat valley, 0...+3 degrees in Syunik valleys.

The amount of monthly precipitation in the Republic was over the norm. In Shirak it comprised 187-246% of norm, in Kotayk and in sub-mountain regions of Syunik 171-183%, in mountain regions of Aragatsotn and in Ararat valley 127-138%, in Tavush 124-126%, in Lori 111-163%, in Gegharkunik 105-232%, in sub-mountain regions of Aragatsotn and in Syunik valleys 100-108%.

The agricultural works were being continued during the month.

Աղյուսակ 3.15.
Table 3.15.

Խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of cattles as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2015	2016	2017	2018
ՀՀ ընդամենը Total in RA	688 553	701 535	655 771	590 585
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	2 711	3 182	3 101	3 342
Արագածոտն Aragatsotn	86 706	88 803	74 543	68 326
Արարատ Ararat	46 492	47 662	46 294	41 059
Արմավիր Armavir	58 145	60 382	61 332	59 974
Գեղարքունիք Gegharkunik	120 904	125 044	124 879	105 141
Լոռի Lori	81 003	81 769	81 038	69 302
Կոտայք Kotayk	59 351	60 326	56 858	54 127
Շիրակ Shirak	107 847	107 910	100 964	91 091
Սյունիք Syunik	63 321	63 574	55 199	50 182
Վայոց ձոր Vayots Dzor	24 939	25 048	19 884	18 385
Տավուշ Tavush	37 134	37 835	31 679	29 656

Աղյուսակ 3.16.
Table 3.16.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի *
Number of cows as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2015	2016	2017	2018
ՀՀ ընդամենը Total in RA	313 872	318 623	295 974	266 815
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	1 317	1 224	1 226	1 270
Արագածոտն Aragatsotn	41 514	41 517	36 720	33 300
Արարատ Ararat	17 326	17 586	16 882	14 489
Արմավիր Armavir	20 637	21 431	21 839	20 826
Գեղարքունիք Gegharkunik	58 601	61 045	59 934	49 664
Լոռի Lori	39 694	40 864	39 794	34 611
Կոտայք Kotayk	26 939	27 323	24 498	23 955
Շիրակ Shirak	50 603	49 664	47 398	44 326
Սյունիք Syunik	29 570	29 887	25 042	22 619
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 118	10 344	8 443	8 253
Տավուշ Tavush	17 553	17 738	14 198	13 502

Աղյուսակ 3.17.
Table 3.17.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of pigs as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2015		2016		2017		2018	
	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows
ՀՀ ընդամենը Total in RA	142 432	27 144	174 776	36 086	175 549	32 634	166 757	31 612
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	8 921	759	11 813	3 165	10 461	2 679	14 400	4 074
Արագածոտն Aragatsotn	10 674	2 586	14 228	3 317	15 127	3 258	12 201	2 766
Արարատ Ararat	19 447	3 732	20 959	3 868	19 770	3 437	18 586	3 148
Արմավիր Armavir	20 506	4 337	25 444	5 683	27 012	5 146	24 342	4 770
Գեղարքունիք Gegharkunik	12 766	2 307	15 191	2 713	15 941	2 817	16 225	2 650
Լոռի Lori	10 952	2 185	15 358	3 399	15 815	2 745	12 532	2 279
Կոտայք Kotayk	14 826	2 865	20 586	3 738	20 370	3 446	22 415	3 349
Շիրակ Shirak	12 870	3 142	14 771	3 834	18 666	3 767	14 670	3 338
Սյունիք Syunik	12 364	2 340	13 730	2 793	13 467	2 606	12 533	2 501
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 418	397	2 627	480	2 519	476	2 185	413
Տավուշ Tavush	16 688	2 494	20 069	3 096	16 401	2 257	16 668	2 324

Աղյուսակ 3.18.

Table 3.18.

Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of sheep and goats as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2015					2016					2017					2018				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	<i>այդ թվում՝ including</i>			
		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքիներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats
ՀՀ ընդամենը Total in RA	745 770	713 879	500 956	31 891	22 964	778 069	747 338	506 853	30 731	21 718	727 082	699 561	477 770	27 521	19 728	660 059	637 978	452 775	22 081	16126
<i>այդ թվում՝ of which</i>																				
ք. Երևան Yerevan	3 595	3 530	3 211	65	18	5 572	5 501	2 431	71	37	5 558	5 476	3 895	82	44	6 727	6 681	3 619	46	29
Արագածոտն Aragatsotn	98 271	94 931	69 889	3 340	2 626	105 249	101 917	70 992	3 332	2 438	89 349	86 018	64 343	3 331	2 410	78 287	75 553	56 951	2 734	1 957
Արարատ Ararat	93 347	89 682	65 263	3 665	2 458	98 623	94 984	66 649	3 639	2 444	95 502	92 582	65 559	2 920	2 018	88 350	86 125	65 198	2 225	1 613
Արմավիր Armavir	97 339	96 551	72 659	788	501	102 557	102 055	74 246	502	297	107 074	106 659	72 694	415	246	109 933	109 542	81 904	391	230
Գեղարքունիք Gegharkunik	111 439	108 591	73 960	2 848	1 905	113 755	110 855	74 278	2 900	1 998	113 419	110 552	70 956	2 867	1 795	96 591	94 403	63 773	2 188	1 433
Լոռի Lori	38 252	35 567	23 780	2 685	1 849	37 919	35 544	23 434	2 375	1 649	37 434	35 127	23 436	2 307	1 651	27 142	25 435	18 467	1 707	1 317
Կոտայք Kotayk	45 172	41 742	31 125	3 430	2 663	47 387	44 075	32 480	3 312	2 806	44 164	40 972	31 232	3 192	2 559	42 569	39 993	29 696	2 576	2 025
Շիրակ Shirak	90 527	87 763	60 934	2 764	2 045	93 503	90 919	60 141	2 584	1 778	83 388	81 231	52 094	2 157	1 596	71 811	69 848	46 108	1 963	1 418
Սյունիք Syunik	125 664	121 811	76 845	3 853	2 394	133 406	129 522	80 470	3 884	2 481	117 299	113 945	75 013	3 354	2 073	109 808	107 526	70 943	2 282	1 533
Վայոց ձոր Vayots Dzor	25 138	18 254	13 645	6 884	5 412	22 504	16 076	11 393	6 428	4 717	16 990	11 645	9 030	5 345	4 342	13 817	9 585	7 695	4 232	3 431
Տավուշ Tavush	17 026	15 457	9 645	1 569	1 093	17 594	15 890	10 339	1 704	1 073	16 905	15 354	9 518	1 551	994	15 024	13 287	8 421	1 737	1 140

Աղյուսակ 3.19.
Table 3.19.

Թռչունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of poultry as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2015		2016		2017		2018	
	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ անասն հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ անասն հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ անասն հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ անասն հավեր of which hens
ՀՀ ընդամենը Total in RA	4 145 494	2 731 935	3 942 809	2 732 906	3 814 205	2 689 103	4 406 374	2 628 110
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	172 441	14 047	202 605	30 182	204 602	27 640	207 442	32 249
Արագածոտն Aragatsotn	340 423	270 710	349 515	285 322	396 714	329 053	551 772	372 686
Արարատ Ararat	359 515	284 578	391 705	304 888	384 506	300 610	352 243	264 332
Արմավիր Armavir	1 233 501	639 238	911 882	631 851	794 724	536 452	1 062 637	547 567
Գեղարքունիք Gegharkunik	325 304	259 979	342 576	267 950	327 297	256 855	332 446	256 686
Լոռի Lori	165 418	125 012	280 438	123 823	287 303	133 868	330 580	119 247
Կոտայք Kotayk	729 118	568 447	707 258	563 640	790 784	608 249	776 531	490 656
Շիրակ Shirak	216 682	172 254	229 384	184 659	221 508	187 124	270 075	197 444
Սյունիք Syunik	246 844	113 814	197 065	114 739	142 537	104 360	220 094	111 371
Վայոց ձոր Vayots Dzor	142 957	132 349	118 716	69 039	67 716	58 379	107 997	98 061
Տավուշ Tavush	213 291	151 507	211 665	156 813	196 514	146 513	194 557	137 811

¹ Ցուցանիշը ներառում է հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բաղերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների վերաբերյալ տվյալները:
The indicator includes the data on hens, cocks, turkeys, ducks, geese and other poultry.

Աղյուսակ 3.20.
Table 3.20.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2016թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2016¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիներ Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 221	11	162	55	132	88	49	392	222	79	23	8
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	738	-	132	57	66	56	12	75	175	63	98	4
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.20.-ի շարունակություն
Table 3.20. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղար- քունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.21.
Table 3.21.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2017թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2017¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիների Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 353	-	144	53	164	151	98	372	210	72	50	39
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դաբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	914	-	108	73	103	40	19	196	113	106	145	11
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դաբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.21.-ի շարունակություն
Table 3.21. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	<i>այդ թվում՝</i> ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի <i>of which</i> by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.22.
Table 3.22.

Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրություն,
ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի
Livestock production by marzes and Yerevan city

	Իրացվել է գյուղատնտեսական կենդանի և թռչուն սպանդի համար (կենդանի քաշով, հազ. տոննա ¹) Livestock and poultry were sold for slaughter (live weight thousand tons ¹)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	146.8	163.3	176.1	187.1	192.5	16.0
ք. Երևան Yerevan	1.8	4.1	4.4	4.8	4.8	1.0
Արագածոտն Aragatsotn	15.6	16.5	17.9	18.8	19.6	1.4
Արարատ Ararat	9.8	11.7	12.7	13.6	13.9	0.9
Արմավիր Armavir	15.4	18.8	19.3	19.3	19.7	2.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	23.5	25.7	27.9	30.1	30.4	1.8
Լոռի Lori	16.3	17.3	19.7	21.7	22.5	1.8
Կոտայք Kotayk	14.7	15.3	16.2	18.2	19.0	1.8
Շիրակ Shirak	21.4	22.0	23.8	24.7	25.7	1.7
Սյունիք Syunik	13.9	16.7	17.7	19.0	19.0	1.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	5.6	5.9	6.3	6.4	7.1	0.6
Տավուշ Tavush	8.8	9.3	10.2	10.5	10.8	0.8
	Կաթ (հազ.տոննա) Milk (thousand tons)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	657.0	700.4	728.6	754.2	758.2	156.7
ք. Երևան Yerevan	2.5	2.7	3.0	3.1	3.1	0.6
Արագածոտն Aragatsotn	79.9	84.6	88.2	89.1	89.4	18.3
Արարատ Ararat	40.1	43.4	45.0	46.6	46.7	8.5
Արմավիր Armavir	40.5	43.9	46.3	48.4	49.1	11.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	120.7	128.6	135.1	141.8	142.5	28.9
Լոռի Lori	81.3	86.0	90.3	94.6	95.0	18.8

¹ Ներառյալ ներքին սպառումը:
Including the internal consumption.

Աղյուսակ 3.22.-ի շարունակություն
Table 3.22. continuation

	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qrtr
Կոտայք Kotayk	57.9	64.8	66.9	68.8	69.2	15.1
Շիրակ Shirak	107.6	110.5	112.2	115.7	116.4	24.6
Սյունիք Syunik	62.2	69.4	74.0	76.8	76.8	16.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	24.8	25.5	25.5	26.0	26.5	5.6
Տավուշ Tavush	39.5	41.0	42.1	43.3	43.5	9.2
	Չու (մլն.հատ) Eggs (million pieces)					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	615.2	641.8	659.8	694.6	683.0	114.0
ք. Երևան Yerevan	28.7	10.7	6.3	8.2	8.4	2.9
Արագածոտն Aragatsotn	59.4	62.5	61.5	69.1	69.2	15.5
Արարատ Ararat	54.7	59.2	61.4	63.6	62.5	5.8
Արմավիր Armavir	127.7	134.1	141.9	148.2	141.3	22.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	58.2	56.7	60.0	68.4	63.1	7.9
Լոռի Lori	43.7	45.8	47.8	49.5	50.4	5.9
Կոտայք Kotayk	117.3	127.5	124.9	125.7	125.7	29.2
Շիրակ Shirak	40.1	39.9	43.0	45.7	45.4	6.5
Սյունիք Syunik	26.3	39.6	42.7	44.0	44.4	4.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	17.4	19.5	20.9	21.6	21.8	5.3
Տավուշ Tavush	41.7	46.3	49.4	50.6	50.8	7.5

Աղյուսակ 3.23.
Table 3.23.

Պարենամթերքի ներմուծում
Import of food products

տոննա
tons

	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qtr
Ցորեն Wheat	345 571.8	332 307.4	324 985.7	280 239.2	315 856.9	79 515.3
Ալյուր Flour	896.6	2 987.9	19 411.5	11 064.4	20 000.1	5 520.7
Բրինձ Rice	10 271.5	10 620.9	9 850.9	8 928.1	9 848.7	3 188.0
Մակարոնեղեն Macaroni	4 825.4	5 337.6	8 228.9	7 300.2	9 565.3	2 061.2
Շաքար Sugar	4 850.2	5 494.8	5 256.2	3 626.3	23 926.7	11 065.0
Բուսական յուղ Vegetable oil	25 984.2	25 735.1	23 403.0	24 980.7	26 257.0	5 513.7
Չու Eggs	1 245.7	870.8	27.1	150.9	544.4	3.3
Թռչնի միս Poultry	31 723.6	31 911.4	32 423.5	23 306.0	36 311.9	8 514.1
Տավարի միս Beef	5 453.3	5 464.3	2 806.3	3 127.6	2 864.5	580.7
Խոզի միս Pork	8 136.4	7 246.8	6 429.5	5 659.0	7 117.8	1 461.5
Կաթ (բոլոր տեսակները) Milk (all types)	3 095.2	4 455.6	4 343.6	4 889.0	7 816.6	2 251.4
Կարագ Butter	4 749.0	5 262.3	4 419.7	4 740.0	4 216.9	943.8
Պանիր Cheese	1 243.7	1 187.9	1 118.4	1 052.5	1 280.6	255.2
Բանջարեղեն Vegetables	19 336.9	27 601.3	22 821.9	16 745.3	18 681.7	7 269.1
<i>որից՝ կարտոֆիլ</i> <i>of which potatoes</i>	4 078.9	8 281.3	3 416.4	3 894.9	2 048.3	54.3
Միրգ (ներառյալ՝ ընկուզապտուղներ) Fruit (including nuts)	29 603.2	35 498.4	30 061.1	39 608.5	54 046.3	19 318.5
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	723.3	754.2	700.5	971.7	5 112.7	247.0
բոստանային մշակաբույսեր melons	340.8	376.5	117.1	282.4	983.7	32.5

Աղյուսակ 3.24.
Table 3.24.

Պարենամթերքի արտահանում
Export of food products

տոննա
tons

	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qtr
Կոնյակ Cognac	33 829.3	31 888.7	26 988.6	102 255.5	47 534.8	12 282.4
Քինի Wine	2 418.8	3 680.7	2 439.1	3 139.8	4 636.9	1 550.4
Հանքային ջուր Mineral water	16 660.4	20 359.8	14 702.6	15 039.8	16 667.4	2 900.8
Միրգ (ներառյալ՝ ընկու- զապտուղներ) Fruit (including nuts)	34 456.5	17 735.2	34 457.3	58 458.3	34 713.7	5 604.9
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	7 563.4	7 840.1	6 520.4	32 699.2	8 474.6	376.6
Պանիր Cheese	1 541.1	1 542.4	9 114.7	5 497.7	8 204.6	1 814.7
Չու Eggs	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.25.
Table 3.25.

Մարդասիրական օգնություն
Humanitarian assistance

տոննա
tons

	2013	2014	2015	2016	2017	2018 I եռ./qtr
Կենդանի կենդանիներ և կենդա- նական ծագման արտադրանք Live cattle and products of animal origin	8.3	2.3	0.2	-	0.1	17.6
Բուսական ծագման արտադրանք Vegetable products	252.4	229.2	201.1	109.6	43.2	0.7
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր Animal and vegetable oils	82.3	54.9	52.5	35.0	-	-
Պատրաստի սննդի արտադրանք Production of ready food	339.4	243.5	218.6	156.7	97.2	-

Աղյուսակ 3.26.

Table 3.26.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2014թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2014

	Պահուստ-ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	442.0	338.2	367.3	1 147.5	435.6	109.5	53.0	31.9	10.9	4.5	502.1	1 147.5	48.7	150.3	411.8	1 128.6
Տարեկան Rye	0.5	0.9	0.5	1.9	1.4	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.4	1.9	64.3	0.5	1.3	4.2
Գարի Barley	56.9	190.1	10.4	257.4	30.5	144.6	15.4	14.2	0.7	0.0	52.0	257.4	95.1	10.5	28.8	95.7
Վարսակ Oats	1.4	7.0	0.6	9.0	0.7	6.4	0.1	0.5	0.0	0.0	1.3	9.0	92.1	0.2	0.6	2.1
Եգիպտացորեն Maize	27.2	20.2	52.1	99.5	48.9	31.5	6.5	0.1	0.0	0.0	12.5	99.5	27.9	16.9	46.2	157.2
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.6	11.4	9.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	11.4	0.0	3.4	9.3	33.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.1	18.3	1.0	24.4	15.4	0.9	1.0	1.4	0.2	0.0	5.5	24.4	95.8	5.3	14.6	48.0
Կարտոֆիլ Potatoes	459.8	696.1	12.9	1 168.8	202.4	229.3	81.2	120.2	38.2 ²	0.0	497.5	1 168.8	103.8	69.8	191.3	143.5
Բանջարեղեն Vegetables	312.3	1 200.4	27.2	1 539.9	653.9	230.1	297.0	0.8	16.1	0.0	342.0	1 539.9	99.1	225.6	618.1	136.8
<i>որից՝ of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	59.8	146.0	3.0	208.8	31.2	55.5	53.7	0.0	2.4	0.0	66.0	208.8	99.6	10.8	29.5	5.6
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.2	10.6	0.0	15.8	7.0	2.2	1.3	0.0	0.5	0.0	4.8	15.8	105.0	2.4	6.6	0.6
Վարունգ Cucumber	21.5	86.5	1.7	109.7	65.7	3.2	14.1	0.0	0.6	0.0	26.1	109.7	98.7	22.7	62.1	10.6
Լոլիկ Tomato	110.3	298.8	2.7	411.8	197.0	16.4	76.1	0.0	2.5	0.0	119.8	411.8	99.9	68.0	186.2	33.5
Գազար Carrot	12.0	25.4	0.2	37.6	14.6	6.7	3.4	0.0	0.2	0.0	12.7	37.6	100.0	5.0	13.8	5.1

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաբանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանահատում կատարած Վրաստանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն

Table 3.26. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան,% Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր cal/day
Գլուխ սոխ Onion	23.5	49.9	8.6	82.0	32.8	0.0	21.9	0.0	0.0	0.0	27.3	82.0	85.3	11.3	31.0	10.5
Սխտոր Garlic	6.5	12.8	0.1	19.4	7.6	0.0	4.6	0.8	0.0	0.0	6.4	19.4	99.2	2.6	7.2	9.3
Կանաչ դոռ Green peas	0.3	0.4	2.9	3.6	2.9	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	3.6	12.1	1.0	2.7	0.8
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	245.8	0.4	246.2	126.6	86.0	32.0	0.0	1.6	0.0	0.0	246.2	100.5	43.7	119.7	15.6
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	72.2	291.0	41.7	404.9	283.1	0.0	27.6	0.0	22.3	0.0	71.9	404.9	93.8	97.7	267.6	127.0
<i>որից՝ of which</i>																
Խնձոր Apple	22.7	132.6	1.8	157.1	112.9	0.0	12.6	0.0	0.6	0.0	31.0	157.1	99.1	39.0	106.7	52.3
Տանձ Pear	5.0	25.4	0.1	30.5	19.9	0.0	2.5	0.0	2.2	0.0	5.9	30.5	109.0	6.9	18.8	10.5
Սերկևիլ Quince	0.4	2.5	0.0	2.9	2.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6	2.9	100.0	0.7	2.0	0.7
Ծիրան Apricot	18.0	4.2	0.3	22.5	17.8	0.0	1.7	0.0	2.0	0.0	1.0	22.5	168.0	6.1	16.8	7.6
Դեղձ Peach	11.3	74.4	0.3	86.0	59.5	0.0	5.5	0.0	3.6	0.0	17.4	86.0	104.6	20.5	56.2	18.6
Կեռաս Sour cherry	2.1	9.1	0.0	11.2	7.4	0.0	0.7	0.0	1.0	0.0	2.1	11.2	112.3	2.6	7.0	3.3
Սալոր Plum	3.2	21.7	0.1	25.0	17.4	0.0	1.6	0.0	0.9	0.0	5.1	25.0	103.8	6.0	16.4	7.6
Բալ Cherry	0.8	3.7	0.0	4.5	2.6	0.0	0.3	0.0	0.7	0.0	0.9	4.5	123.3	0.9	2.5	1.1
Ընկույզ Nut	0.9	1.3	0.3	2.5	2.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	2.5	83.3	0.7	2.0	3.9
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	77.7	0.0	0.1	0.2
Թուզ Fig	0.4	0.9	0.0	1.3	1.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.3	97.4	0.3	0.9	0.3
Հատապտուղներ Berry	2.9	11.8	1.9	16.6	12.3	0.0	0.8	0.0	0.6	0.0	2.9	16.6	89.9	4.2	11.6	6.7

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն

Table 3.26. continuation

	Պահուստների տարվասկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվավերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատիկալընդեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.0	5.5	5.1	13.6	9.7	0.0	0.5	0.2	0.0	0.0	3.2	13.6	51.9	3.4	9.2	28.9
<i>որից of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.2	0.1	1.7	2.0	1.7	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	2.0	5.0	0.6	1.6	5.6
Լոբի Beans	2.5	5.1	0.4	8.0	4.9	0.0	0.3	0.2	0.0	0.0	2.6	8.0	92.7	1.7	4.6	14.2
Ոսպ Lentils	0.2	0.1	2.6	2.9	2.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	2.9	3.3	0.9	2.4	7.2
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.4	0.6	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.6	24.4	0.2	0.5	1.7
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.7	4.0	26.2	33.9	29.8	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	3.6	33.9	13.2	10.3	28.2	249.0
Շաքար Sugar	2.3	89.2	8.9	100.4	80.6	0.0	1.5	0.0	2.3	0.0	16.0	100.4	93.1	27.8	76.2	133.3
Չու Eggs	0.3	35.3	1.0	36.6	33.1	0.0	0.9	1.8	0.0	0.0	0.8	36.6	97.2	11.4	31.3	16.6
Կաթ Milk	85.9	700.4	151.9	938.2	755.6	77.0	9.7	0.0	20.8	0.0	75.1	938.2	84.2	260.7	714.3	285.7
Տավարի միս Beef	0.5	59.0	8.4	67.9	66.3	0.0	1.0	0.0	0.3	0.0	0.3	67.9	87.9	22.9	62.7	112.8
Խոզի միս Pork	0.2	16.2	14.0	30.4	29.6	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.2	30.4	54.2	10.2	28.0	58.7
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.1	9.1	0.0	9.2	8.7	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.0	9.2	103.4	3.0	8.2	13.2
Թռչնի միս Poultry	0.3	8.4	33.8	42.5	41.9	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	42.5	20.0	14.5	39.6	42.4
Չուկ Fish	2.7	18.6	3.3	24.6	13.0	0.0	1.6	0.0	6.9	0.0	3.1	24.6	124.0	4.5	12.3	11.7
Խաղող Grapes	6.6	261.3	3.0	270.9	13.5	0.0	11.8	0.0	7.8	231.0	6.8	270.9	101.9	4.7	12.8	8.5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 837.5

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.

Table 3.27.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2015թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2015

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	502.1	362.7	383.4	1 248.2	430.4	125.4	58.8	32.7	13.0	4.8	583.1	1 248.2	49.5	153.4	420.3	1 151.9
Տարեկան Rye	0.4	0.1	0.3	0.8	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.8	25.0	0.3	0.7	2.2
Գարի Barley	52.0	187.3	7.2	246.5	28.2	143.1	15.2	15.1	0.6	0.0	44.3	246.5	96.6	10.1	27.5	91.4
Վարսակ Oats	1.3	8.5	0.6	10.4	0.6	7.6	0.1	0.6	0.0	0.0	1.5	10.4	93.4	0.2	0.6	1.9
Եգիպտացորեն Maize	12.5	21.7	51.9	86.1	40.6	28.6	5.6	0.1	0.0	0.0	11.2	86.1	29.5	14.5	39.7	134.8
Բրինձ Rice	1.6	0.0	9.9	11.5	10.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	11.5	0.0	3.9	10.5	38.3
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.5	15.4	1.5	22.4	14.1	0.8	0.9	1.5	0.1	0.0	5.0	22.4	91.7	5.0	13.8	45.4
Կարտոֆիլ Potatoes	497.5	607.7	7.3	1 112.5	195.8	235.8	92.9	111.2	20.0 ²	0.0	456.8	1 112.5	102.1	69.7	191.2	143.2
Բանջարեղեն Vegetables	342.0	1 294.4	26.0	1 662.4	635.4	293.7	344.5	0.8	29.7	0.0	358.3	1 662.4	100.3	226.5	620.5	137.3
<i>որից` of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	66.0	141.8	5.8	213.6	28.6	56.1	55.8	0.0	8.7	0.0	64.4	213.6	102.1	10.2	27.9	5.3
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	4.8	15.5	0.0	20.3	7.1	3.4	2.3	0.0	0.5	0.0	7.0	20.3	103.3	2.5	6.9	0.6
Վարունգ Cucumber	26.1	92.1	1.1	119.3	65.9	4.7	16.8	0.0	4.2	0.0	27.7	119.3	103.5	23.5	64.4	10.9
Լոլիկ Tomato	119.8	320.2	2.4	442.4	194.7	17.6	84.9	0.0	4.1	0.0	141.1	442.4	100.5	69.4	190.1	34.2
Գազար Carrot	12.7	24.6	0.8	38.1	14.0	6.7	3.8	0.0	0.0	0.0	13.6	38.1	96.9	5.0	13.7	5.1
Գլուխ սոխ Onion	27.3	52.0	6.9	86.2	32.6	0.0	24.3	0.0	0.0	0.0	29.3	86.2	88.3	11.6	31.8	10.8
Սխտոր Garlic	6.4	13.2	0.2	19.8	7.8	0.0	4.6	0.8	0.0	0.0	6.6	19.8	98.5	2.8	7.6	9.9

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանահատում կատարած Վրաստանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն

Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագոր- ծում Food consumption	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմա- ցու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	14.9	77.3	0.0	92.2	53.5	16.6	6.5	0.0	0.1	0.0	15.5	92.2	100.1	19.1	52.2	17.2
Տաքդեղ Papper	7.9	80.2	0.1	88.2	51.8	8.8	10.4	0.0	0.4	0.0	16.8	88.2	100.4	18.5	50.6	13.7
Կանաչ դրոճ Green peas	0.3	0.6	2.6	3.5	2.6	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	3.5	18.8	0.9	2.5	0.8
Կանաչ լոբի Green beans	0.9	18.0	0.1	19.0	16.4	0.0	1.5	0.1	0.1	0.0	0.9	19.0	100.0	5.8	16.0	4.8
Բոստանային վշակաբույսեր Melons	0.0	286.8	0.1	286.9	129.9	114.7	41.6	0.0	0.7	0.0	0.0	286.9	100.2	46.3	126.9	16.5
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	71.9	377.1	34.7	483.7	320.4	0.0	32.5	0.0	42.3	0.0	88.5	483.7	102.1	114.4	313.4	152.9
<i>որից` of which</i>																
Խնձոր Apple	31.0	127.0	1.1	159.1	115.7	0.0	12.9	0.0	1.9	0.0	28.6	159.1	100.6	41.2	113.0	55.4
Տանձ Pear	5.9	19.7	0.1	25.7	17.1	0.0	2.1	0.0	2.1	0.0	4.4	25.7	111.8	6.1	16.7	9.4
Սերկևիլ Quince	0.6	2.3	0.0	2.9	2.2	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.5	2.9	98.8	0.8	2.1	0.8
Ծիրան Apricot	1.0	116.3	0.3	117.6	65.0	0.0	7.3	0.0	19.1	0.0	26.2	117.6	119.3	23.2	63.5	28.6
Դեղձ Peach	17.4	49.9	0.0	67.3	49.3	0.0	4.5	0.0	2.2	0.0	11.3	67.3	104.6	17.6	48.1	15.9
Կեռաս Sour cherry	2.1	14.4	0.0	16.5	10.0	0.0	1.1	0.0	2.1	0.0	3.3	16.5	117.1	3.6	9.8	4.6
Սալոր Plum	5.1	18.0	0.1	23.2	15.4	0.0	1.5	0.0	2.2	0.0	4.1	23.2	112.9	5.5	15.0	6.9
Բալ Cherry	0.9	4.1	0.0	5.0	2.9	0.0	0.3	0.0	0.8	0.0	1.0	5.0	123.0	1.0	2.8	1.3
Ընկույզ Nut	0.3	5.4	0.1	5.8	4.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	1.2	5.8	99.0	1.6	4.4	8.6
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.5	0.0	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	96.4	0.1	0.4	0.8
Թուզ Fig	0.2	1.4	0.0	1.6	1.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	1.6	98.8	0.4	1.2	0.4

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն

Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.9	13.3	2.1	18.3	13.5	0.0	0.9	0.0	0.7	0.0	3.2	18.3	90.5	4.8	13.2	7.6
Հատիկաբնոցեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.2	5.7	4.1	13.0	9.1	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	3.3	13.0	58.2	3.2	8.9	27.9
<i>որից of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.2	0.4	1.4	2.0	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	2.0	25.0	0.5	1.5	5.1
Լոբի Beans	2.6	5.0	0.5	8.1	5.1	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	2.6	8.1	90.9	1.8	5.0	15.2
Ոսպ Lentils	0.3	0.1	1.9	2.3	2.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	2.3	2.6	0.7	2.0	6.0
Սիսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.3	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	14.8	0.1	0.4	1.4
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.6	2.0	23.8	29.4	25.9	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.1	29.4	7.8	9.2	25.3	223.6
Շաքար Sugar	16.0	53.2	8.8	78.0	65.7	0.0	1.2	0.0	2.6	0.0	8.5	78.0	89.6	23.4	64.2	112.3
Ձու Eggs	0.8	36.3	0.2	37.3	34.3	0.0	0.9	1.7	0.0	0.0	0.4	37.3	99.5	12.2	33.5	17.8
Կաթ Milk	75.1	728.6	132.6	936.3	722.9	80.1	8.9	0.0	77.6	0.0	46.8	936.3	93.0	257.7	706.0	282.4
Տավարի միս Beef	0.3	63.6	5.4	69.3	68.1	0.0	1.0	0.0	0.1	0.0	0.1	69.3	92.3	24.3	66.5	119.7
Խոզի միս Pork	0.2	17.5	13.0	30.7	30.1	0.0	0.3	0.0	0.2	0.0	0.1	30.7	57.8	10.7	29.4	61.7
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	9.8	0.0	9.8	8.9	0.0	0.2	0.0	0.7	0.0	0.0	9.8	107.7	3.2	8.7	13.9
Թռչնի միս Poultry	0.2	9.5	34.2	43.9	43.5	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.1	43.9	21.8	15.5	42.5	45.5
Ձուկ Fish	3.1	23.3	2.9	29.3	17.8	0.0	1.9	0.0	5.8	0.0	3.8	29.3	114.2	6.3	17.4	16.5
Խաղող Grapes	6.8	309.2	2.8	318.8	13.1	0.0	14.0	0.0	6.5	279.4	5.8	318.8	101.2	4.7	12.8	8.6
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 829.2

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2016թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2016

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	583.1	350.4	323.8	1 257.3	422.2	128.4	63.5	32.6	15.7	3.8	591.1	1 257.3	53.2	151.2	414.4	1136.1
Տարեկան Rye	0.1	0.0	0.4	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	6.4	0.1	0.4	1.3
Գարի Barley	44.3	197.1	15.5	256.9	28.5	147.1	15.6	15.8	0.6	0.0	49.3	256.9	93.0	10.2	28.0	92.9
Վարսակ Oats	1.5	9.4	0.7	11.6	0.7	8.3	0.1	0.7	0.0	0.0	1.8	11.6	93.1	0.3	0.7	2.2
Եգիպտացորեն Maize	11.2	21.0	37.1	69.3	37.6	19.6	4.6	0.1	0.0	0.0	7.4	69.3	36.1	13.5	36.9	125.5
Բրինձ Rice	0.7	0.0	9.3	10.0	9.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	10.0	0.0	3.5	9.5	34.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.0	19.3	2.0	26.3	16.3	0.9	1.0	1.5	0.0	0.0	6.6	26.3	90.6	5.8	16.0	52.8
Կարտոֆիլ Potatoes	456.8	606.3	7.8	1 070.9	193.5	204.3	82.4	115.5	15.7 ²	0.0	459.5	1 070.9	101.3	69.3	189.9	142.4
Բանջարեղեն Vegetables	358.3	1204.8	19.5	1 582.6	628.9	257.5	305.7	1.0	58.3	0.0	331.2	1 582.6	103.3	225.3	617.2	136.8
<i>որից` of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	64.4	134.5	0.4	199.3	30.2	54.7	53.5	0.0	0.3	0.0	60.6	199.3	99.9	10.8	29.6	5.6
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	7.0	13.2	0.1	20.3	7.2	3.8	3.2	0.0	0.2	0.0	5.9	20.3	100.8	2.6	7.1	0.6
Վարունգ Cucumber	27.7	84.9	0.7	113.3	67.5	4.5	13.8	0.0	2.0	0.0	25.5	113.3	101.6	24.2	66.2	11.3
Լոլիկ Tomato	141.1	298.1	1.6	440.8	194.3	17.6	67.8	0.0	41.7	0.0	119.4	440.8	115.5	69.6	190.7	34.3
Գազար Carrot	13.6	24.2	1.7	39.5	14.8	7.2	4.0	0.0	0.0	0.0	13.5	39.5	93.4	5.3	14.5	5.4
Գլուխ սոխ Onion	29.3	53.9	5.3	88.5	31.8	0.0	26.2	0.0	0.3	0.0	30.2	88.5	91.5	11.4	31.2	10.6
Մխտոր Garlic	6.6	14.2	0.1	20.9	7.7	0.0	5.3	0.8	0.0	0.0	7.1	20.9	99.3	2.8	7.6	9.9

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

² Սույն ցուցանիշը ներառում է նաև քաղաքացիների կողմից ավտոմոբիլային տրանսպորտով մաքսային ձևակերպումներ չպահանջող կարտոֆիլի արտահանման գնահատված ծավալները (գնահատականը վերաբերվում է միայն սահմանահատում կատարած փրատանի քաղաքացիներին):

This indicator also includes estimated volume of potato export not requiring custom clearance implemented by the citizens by road transport (the estimation concerns only to the citizens of Georgia crossed the border).

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն
Table 3.28. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սմբուկ Eggplant	15.5	78.6	0.1	94.2	51.4	18.8	7.9	0.0	0.4	0.0	15.7	94.2	100.4	18.4	50.5	16.6
Տաքդեղ Papper	16.8	79.9	0.2	96.9	55.8	9.7	13.0	0.0	0.8	0.0	17.6	96.9	100.8	20.0	54.8	14.8
Կանաչ դոճ Green peas	0.3	0.8	2.3	3.4	2.5	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	3.4	25.8	0.9	2.5	0.7
Կանաչ լոբի Green beans	0.9	17.2	0.1	18.2	15.7	0.0	1.4	0.1	0.1	0.0	0.9	18.2	99.8	5.6	15.4	4.6
Բոստանային մշակաբույսեր Melons	0.0	236.1	0.3	236.4	122.7	82.7	30.7	0.0	0.3	0.0	0.0	236.4	100.0	44.0	120.4	15.7
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	88.5	242.6	44.2	375.3	272.4	0.0	26.6	0.0	39.6	0.0	36.7	375.3	98.1	97.6	267.3	126.4
<i>որից` of which</i>																
Խնձոր Apple	28.6	62.6	2.4	93.6	73.6	0.0	8.0	0.0	3.5	0.0	8.5	93.6	101.8	26.4	72.2	35.4
Տանձ Pear	4.4	13.1	0.2	17.7	12.2	0.0	1.6	0.0	2.1	0.0	1.8	17.7	116.8	4.4	12.0	6.7
Սերկևիլ Quince	0.5	1.4	0.1	2.0	1.6	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2	2.0	96.1	0.6	1.6	0.6
Օիրան Apricot	26.2	62.1	0.1	88.4	67.7	0.0	6.7	0.0	5.7	0.0	8.3	88.4	109.9	24.3	66.4	29.9
Ղեղձ Peach	11.3	50.1	0.1	61.5	43.5	0.0	4.7	0.0	6.6	0.0	6.7	61.5	114.9	15.6	42.7	14.1
Կեռաս Sour cherry	3.3	12.1	0.0	15.4	11.7	0.0	1.1	0.0	1.0	0.0	1.6	15.4	108.6	4.2	11.5	5.4
Սալոր Plum	4.1	15.7	0.1	19.9	15.6	0.0	1.4	0.0	0.8	0.0	2.1	19.9	104.9	5.6	15.3	7.0
Բալ Cherry	1.0	3.8	0.0	4.8	3.1	0.0	0.4	0.0	0.8	0.0	0.5	4.8	126.9	1.1	3.0	1.4
Ընկույզ Nut	1.2	4.1	0.0	5.3	4.5	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6	5.3	99.6	1.6	4.4	8.7
Տխիլ Hazel nut	0.1	0.4	0.0	0.5	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	98.2	0.2	0.5	1.0
Թուզ Fig	0.3	1.5	0.0	1.8	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.8	100.6	0.5	1.5	0.4

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն

Table 3.28. continuation

	Պահուստների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Անբողջական առաջարկ Total supply	Մենդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստների տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	3.2	11.5	3.5	18.2	9.0	0.0	1.1	0.0	6.2	0.0	1.9	18.2	130.5	3.2	8.8	5.1
Հատիկաբույսեր Leguminous crops	3.3	5.3	3.3	11.9	8.3	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	3.0	11.9	61.6	3.0	8.1	25.8
<i>որից</i> <i>of which</i>																
Ոլոռ Peas	0.4	0.4	1.0	1.8	1.4	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	1.8	28.6	0.5	1.4	4.8
Լոբի Beans	2.6	4.7	0.3	7.6	4.8	0.0	0.2	0.2	0.0	0.0	2.4	7.6	94.8	1.7	4.7	14.4
Ոսպ Lentils	0.2	0.0	1.6	1.8	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.8	1.8	0.5	1.5	4.5
Միսեռ Chick-Peas	0.1	0.1	0.3	0.5	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.5	17.3	0.1	0.4	1.4
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.1	1.5	25.4	30.0	26.6	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.0	30.0	5.6	9.5	26.1	230.8
Շաքար Sugar	8.5	54.1	7.5	70.1	60.7	0.0	1.1	0.0	2.4	0.0	5.9	70.1	91.4	21.7	59.6	104.3
Չու Eggs	0.4	38.2	0.2	38.8	35.7	0.0	1.0	1.8	0.0	0.0	0.3	38.8	99.4	12.8	35.0	18.6
Կաթ Milk	46.8	754.2	143.1	944.1	752.3	83.0	9.4	0.0	46.5	0.0	52.9	944.1	88.6	269.5	738.3	295.3
Տավարի միս Beef	0.1	68.1	5.6	73.8	72.2	0.0	1.1	0.0	0.1	0.0	0.4	73.8	92.5	25.9	70.9	127.6
Խոզի միս Pork	0.1	18.0	10.3	28.4	27.8	0.0	0.3	0.0	0.2	0.0	0.1	28.4	64.1	10.0	27.3	57.3
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	10.3	0.0	10.3	7.4	0.0	0.2	0.0	2.6	0.0	0.1	10.3	133.8	2.7	7.3	11.6
Թռչնի միս Poultry	0.1	9.7	24.4	34.2	33.8	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.2	34.2	28.5	12.1	33.2	35.5
Չուկ Fish	3.8	20.1	2.6	26.5	17.3	0.0	1.7	0.0	4.2	0.0	3.3	26.5	108.6	6.2	17.0	16.1
Խաղող Grapes	5.8	178.8	3.8	188.4	12.4	0.0	8.2	0.0	32.7	131.5	3.6	188.4	119.3	4.4	12.2	8.2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 782.1

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:

The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Պարենային հաշվեկշիռների մեթոդաբանություն

Պարենային հաշվեկշիռների հիմնական նպատակը դիտարկվող երկրում գյուղատնտեսական ապրանքների առաջարկի վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ներկայացումն է: Պարենային հաշվեկշիռներ կազմելու անհրաժեշտությունն ակներև դարձավ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո, երբ պարենամթերքի արտադրության և մատակարարման ընդհատումներով պայմանավորված՝ բնակչության զգալի մասը սովի էր մատնված: Այսօր, ինչպես և անցյալում, պարենային հաշվեկշիռներն անհրաժեշտ են որոշակի ժամանակահատվածում երկրի պարենային ապահովության ամբողջական նկարագրության համար: Վերջինս հնարավորություն է ընձեռում գնահատել երկրում անբավարար սնուցման հետ կապված ռիսկերը: Պարենային ապահովությունը կարևոր դեր է խաղում նաև տնտեսական աճի համար:

Պարենային հաշվեկշռի հատվածները

Առաջարկ

Առաջարկը ներառում է արտադրության, ներմուծման և հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում առկա պաշարների ցուցանիշները: Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում պաշարների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ստացման առումով առկա են որոշակի տեխնիկական բարդություններ, այդ իսկ պատճառով պարենային հաշվեկշռում այդ ցուցանիշի գնահատման համար կիրառվում են որոշակի մոտեցումներ: Արտադրության և ներմուծման տվյալները հանդիսանում են ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական տվյալներ:

Օգտագործում

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, կորուստներ, սերմացու, արտահանում, օգտագործման այլ ուղղություններ և պաշարներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Սննդի օգտագործումը հանդիսանում է պարենային հաշվեկշռի առանցքային ցուցանիշներից մեկը, որը ցույց է տալիս հաշվետու ժամանակաշրջանում բնակչության կողմից սպառված առկա պարենամթերքի քանակը: Այն հաշվարկվում է որպես առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն:

Անասնակերը պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է որպես անասնակեր՝ անկախ այն հանգամանքից արտադրված է երկրի ներսում, թե ներմուծված:

Կորուստները տրանսպորտավորման և պահպանման բոլոր փուլերում արտադրությունից մինչև սպառում հատվածում չօգտագործված պարենի ծավալն է: Կորուստների առաջացման հիմնական պատճառը իրացման և պահպանման ոչ լիարժեք համակարգերի առկայությունն է: Արտադրության տարբեր փուլերում որպես դրա անհրաժեշտ մաս հանդիսացող անխուսափելի կորուստները, օրինակ ցորենը աղալու, չորացման գործընթացներում, դաշտում տեղափոխման և պահեստավորման հետ կապված կորուստները չեն ներառվում կորուստներ հատվածում: «Կորուստներ» հատվածում չեն ներառվում նաև տնային տնտեսություններում առկա սննդի կորուստները: Վերամշակման ընթացքում առաջացած այլ կորուստները նույնպես չեն վերաբերվում այս ենթահաշվին:

Կորուստները հաշվարկվում են Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցներով, որոնք, պայմանավորված որոշակի հանգամանքներով, կարող են ճշգրտվել:

Սերմացուն պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է վերարտադրության նպատակով՝ ներառելով նաև կրկնակի ցանումները՝ կապված բնակլիմայական աղետների հետ: Վերջինս հաշվարկվում է ցանքատարածությունների և ցանքի ցուցանիշների հիման վրա:

Արտահանումը ներառում է տեղական արտադրության պարենամթերքի արտահանման, ինչպես նաև արտասահմանյան ծագում ունեցող պարենամթերքների վերարտահանման ծավալները:

«Այլ օգտագործում» հատվածում արտացոլվում է պարենի այն ծավալը, որն օգտագործվում է ոչ պարենային ապրանքների արտադրության նպատակով, օր.՝ բժշկական սպիրտի արտադրության նպատակով ցորենի օգտագործումը:

Ինքնաբավության աստիճան

Հաշվեկշռի արդյունքում ստացված ինքնաբավության աստիճանը հաշվարկվում է Արտադրություն/(Արտադրություն+Ներմուծում-Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով: Վերջինս ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը սեփական միջոցների հաշվին:

Պարենային հաշվեկշիռների միջոցով հնարավոր է նաև հաշվարկել ներմուծումից կախվածության աստիճանը, ինչը ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը ներմուծման հաշվին և որոշվում է (ներմուծում / Արտադրություն + Ներմուծում - Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով:

Ապրանքախմբերը

Պարենային հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքախմբերի կազմը (ցանկը) պայմանավորված է Հայաստանում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով: Ըստ այդմ յուրաքանչյուր տարի պարենային հաշվեկշիռ է կազմվում հետևյալ 21 ապրանքախմբերի համար՝ ցորեն, տարեկան, գարի, վարսակ, եգիպտացորեն, բրինձ, այլ հատիկավորներ, կարտոֆիլ, բանջարեղեն, միրգ (բացի խաղողից), հատիկալնդեղենային մշակաբույսեր, բուսական յուղ, շաքար, ձու, կաթ, տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, թռչնի միս, ձուկ, խաղող: Նշված ապրանքախմբերի գծով պարենային հաշվեկշիռների հաշվարկման ժամանակ օգտագործվում են վերամշակված ապրանքներից տվյալ ապրանքի վերածման գործակիցներ, մասնավորապես.

Ցորենը ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ցորենի այլուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի, թխվածքաբլիթների, հացի և այլ հացամթերքի, օդու տվյալները վերածած ցորենի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է էթիլային սպիրտի տվյալը:

Տարեկանը ներառում է տարեկանի, ինչպես նաև տարեկանի այլուրի, հատիկների, տարեկանի ձավարի, փաթիլների տվյալները վերածած տարեկանի:

Գարին ներառում է գարու, ինչպես նաև գարու այլուրի, հատիկների, գարեձավարի, փաթիլների, գարու ածիկի, գարեջրի և այլ վերամշակված գարու տվյալները վերածած գարու:

Վարսակը ներառում է վարսակի, ինչպես նաև վարսակի այլուրի, հատիկների, վարսակի ձավարի, փաթիլների և այլ վերամշակված վարսակի տվյալները վերածած վարսակի:

Եգիպտացորենը ներառում է եգիպտացորենի, ինչպես նաև եգիպտացորենի այլուրի, հատիկների, փաթիլների և եգիպտացորենի օսլայի տվյալները վերածած եգիպտացորենի:

Բրինձը ներառում է բրնձի, ինչպես նաև բրնձի այլուրի տվյալները վերածած բրնձի:

Այլ հատիկավորները ներառում են սորգոյի, հնդկացորենի, ինչպես նաև այլ հատիկավորների այլուրի, հատիկների, փաթիլների, սաղմի, օսլայի տվյալները վերածած այլ հատիկավորների:

Կարտոֆիլը ներառում է կարտոֆիլի, ինչպես նաև կարտոֆիլի օսլայի, սառեցված կարտոֆիլի և չիպսի տվյալները պայմանականորեն վերածած կարտոֆիլի:

Բանջարեղենը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բլուր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն), տոմատի հյութի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ բանջարեղենի:

Միրգը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, ընկուզապտուղներ, մերձարևադարձային, ցիտրուսներ և այլն), մրգահյութերի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ մրգի:

Ձուն ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները պայմանականորեն վերածած ձվի:

Կաթը ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կարագի, կաթի փոշու, մածունի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի, պաղպաղակի և այլ կաթնամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ կաթի:

Տավարի միսը ներառում է սպանդային քաշով տավարի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով տավարի մսի:

Խոզի միսը ներառում է սպանդային քաշով խոզի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով

խոզի մսի:

Ոչխարի և այծի միսը ներառում է սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի, ինչպես նաև պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի:

Թռչնի միսը ներառում է սպանդային քաշով թռչնի մսի (հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բադերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների), ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով թռչնի մսի:

Ձուկը ներառում է կենդանի ձկան, ինչպես նաև թարմ, սառեցված, չորացված, ծխեխաշած, ապխտած, պահածոյացված ձկան, խեցգետնակերպերի, կակղամորթների, այլ ձկնամթերքների, ձկան խավիարի տվյալները վերածած ձկան:

Խաղողը ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները պայմանականորեն վերածած խաղողի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է գինու արտադրությանն ուղղված խաղողի ծավալը:

Ինչ վերաբերում է հատիկաբերողներին մշակաբույսերի և բուսական յուղի պարենային հաշվեկշիռներին, ապա դրանք ներառում են, համապատասխանաբար՝ լոբու, ոսպի և այլ լոբազգիների, ինչպես նաև սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի վերաբերյալ տվյալները:

Methodology of food balances

The main goal of the food balances is to present comprehensive information on the supply of agricultural commodities in the country. The necessity of food balances became evident after the Second World War when interruptions in the production and supply of food caused hunger for large parts of the population. Today, as in the past, food balances are necessary for the complete description of the food security situation in a country for a certain period of time. This enables an assessment of risks related to inadequate nutrition. Food security plays an important role also for economic growth.

Components of the Food Balances

Supply

The supply includes production, imports and resources available at the beginning of the period. Some technical difficulties arise from incomplete information on the resources available at the beginning and end of the reporting period; therefore certain approaches are applied in the food balances for the estimation of these items. The figures on production and imports are obtained from official data of the RA NSS.

Utilization

This component includes the following main indicators: food consumption, feed, seed, exports, losses, other uses and stocks at the end of the reporting period.

Food consumption is one of the key items of the food balances, which shows the amount of a commodity available for human consumption during the reference period. It is calculated as the difference between the supply and all other means of utilization.

Feed is the volume of the food used as animal feed regardless the circumstance whether it is produced in this country or imported.

Losses in all the phases of transportation and storage is the unused volume of food in the sectors from production to consumption. The main reason for the losses is availability of not proper system of realization and storage. Unavoidable losses occurring as a necessary part during the different phases of production, for example losses during wheat grinding and drying, transferring in the field and storing is not included in losses article. Losses section also doesn't include food losses existing in households. Other losses generated during the processing also does not refer to this section.

Losses are calculated based on fixed coefficients recommended by FAO, which may be adjusted depending on circumstances.

Seed is the volume of food used for reproduction, including also the re-sows, stipulated by climate disasters. Seed is calculated based on sowing area and number of sowings.

Export includes the volumes of export of locally produced food as well as the re-export of foreign origin food.

"Other utilization" section reflects the volume of food used for the production of non-food products, for example the use of wheat for production of medical alcohol.

Self-sufficiency ratio

The self-sufficiency ratio, derived from these balances, is calculated by the following formula: $\text{Production} / (\text{Production} + \text{Imports} - \text{Exports})$. It is presented in percents. The latter shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of its own means.

With the help of food balances it is possible to calculate the degree of import dependence, which shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of import and is determined by the formula $(\text{import} / \text{production} + \text{import} - \text{export})$ expressed in percents.

Commodity groups

The list of commodity groups included in the food balances includes the commodities which are most consumed in Armenia. Accordingly, every year the food balances are calculated for the following 21 commodities: wheat, rye, barley, oats, maize, rice, other cereals, potatoes, vegetables, fruits (except grapes), leguminous crops, vegetable oil, sugar, egg, milk, beef, pork, mutton and goat meat, poultry, fish and grapes. For the calculation of the food balances of some commodities, conversion coefficients are used to transform all quantities of derived products into units of primary commodities, in particular for the following categories:

Wheat includes data on wheat, as well as of wheat flour, macaroni, ethyl alcohol, pastry and bread and other bakery goods, vodka transformed into equivalent quantities of wheat. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Rye includes data on rye, as well as of rye flour, cereals and flakes, transformed into equivalent quantities of rye. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Barley includes data on barley, as well as of barley flour, cereals, flakes, barley malt, beer and other worked barley, transformed into equivalent quantities of barley.

Oats includes data on oats, as well as of oats flour, cereals, flakes and other worked oats transformed into equivalent quantities of oats.

Maize includes data on maize, as well as of maize flour, cereals, flakes, other processed maize and starch of maize, transformed into equivalent quantities of maize.

Rice includes data on rice, as well as of rice flour, transformed into equivalent quantities of rice.

Other cereals includes data on sorghum, buckwheat and other cereals, as well as of flour of these cereals, flakes, processed cereals and starch of other cereals, transformed into equivalent quantities of other cereals.

Potato includes data on potato, as well as of potato starch, frozen potato and chips, transformed into equivalent quantities of potato.

Vegetables includes data on fresh, as well as of dry and canned vegetables (cabbage of all types, cucumber, tomatoes, beet, bulb onion, garlic etc.), as well as tomato juice, transformed into equivalent quantities of vegetables.

Fruit includes data on fresh, as well as of dry and canned fruit (drupaceous, stone-fruit, nuts, subtropical, citrus etc.), fruit juice, transformed into equivalent quantities of fruit.

Eggs includes data on eggs in shells, as well as of egg powder transformed into equivalent quantities of eggs.

Milk includes data on fresh milk, as well as of butter, milk powder, matsun, sour cream, cottage cheese, cheese, ice-cream and other milk products, transformed into equivalent quantities of fresh milk.

Beef includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of meat in slaughter weight.

Pork includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of pork in slaughter weight.

Mutton and goat meat, includes data on slaughter weight of meat, as well as of canned meat and other meat products transformed into equivalent quantities of mutton and goat in slaughter weight.

Poultry includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of poultry in slaughter weight.

Fish includes data on fresh, as well as of frozen, dried, salted, smoked, canned, prepared and preserved fish, crustaceans, mollusks and other fish products, stockfish, caviar, transformed into equivalent quantities of fish.

Grape includes data on grapes, as well as of raisins transformed into equivalent quantities of grapes. Grape volume for wine production is reflected in the “other uses” part of balance sheet.

As regards the food balances for **leguminous crops** and **vegetable oil**, they include data on beans, lentils, other beans and soy, peanut, olives, palm, sunflower seed, other oil, correspondingly.

2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ անասունների համատարած հաշվառման արդյունքներով խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակը կազմել է 590 585 գլուխ, ինչը 9.9%-ով պակաս է նախորդ տարվա նույն ցուցանիշից, կովերի գլխաքանակը նվազել է 9.9%-ով և կազմել 266 815 գլուխ, ոչխարների և այծերի գլխաքանակը՝ 9.2%-ով և կազմել 660 059 գլուխ, խոզերի գլխաքանակը՝ 5.0%-ով և կազմել 166 757 գլուխ, իսկ թռչունների գլխաքանակն աճել է 15.5%-ով և կազմել 4 406 374 գլուխ (Աղյուսակ 3.15.-3.19):

2018թ. I եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական արտադրանքի արտադրության ծավալները, բացառությամբ կաթի, աճել են (Աղյուսակ 3.22): Այսպես, 2018թ. I եռամսյակում ձվի արտադրության ծավալն աճել է 2.5%-ով և կազմել 114.0 մլն. հատ, կենդանի քաշով մսինը՝ 1.3%-ով և կազմել 16.0 հազ. տոննա: Փոխարենը 8.0%-ով նվազել է կաթի արտադրության ծավալը և կազմել 156.7 հազ. տոննա:

Ըստ բեռնամաքային հայտարարագրերի և քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի տվյալների, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 23-ի թիվ 447-Ն որոշման 2-րդ հավելվածով հաստատված «Ապրանքների փոխադրման հաշվառման վիճակագրական ձև»-ի տվյալների, 2018թ. I եռամսյակում հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 15.6%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2017թ. I եռամսյակում՝ 18.1%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 26.9%-ը (2017թ. I եռամսյակում՝ 27.6%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ աճել է 22.3%-ով և կազմել 328.6 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում՝ պարենամթերքի ներմուծումը՝ 171.2 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՄԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 157.4 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2018թ. I եռամսյակում նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից ձվի ներմուծման ծավալը նվազել է 2.5 անգամ և կազմել 0.003 հազ. տոննա, կարագինը՝ 18.8%-ով և կազմել 0.9 հազ. տոննա, մակարոնեղենինը՝ 5.0%-ով և կազմել 2.1 հազ. տոննա: Փոխարենն ավելացել են տավարի մսի (33.4 անգամ), այլուրի (1.9 անգամ), կաթի (1.9 անգամ), բանջարեղենի (1.9 անգամ), խոզի մսի (1.7 անգամ), մրգի (1.7 անգամ), ցորենի (40.4%-ով), շաքարի (30.8%-ով), բրնձի (25.5%-ով), թռչնի մսի (16.7%-ով), բուսական յուղի (14.5%-ով), պանրի (3.2%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.23.):

Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռել է կոնյակ, ռոմ, ջին, օղի, լիկյոր ենթախմբում ընդգրկված ակոհոլային խմիչքները: Այսպես, 2018թ. I եռամսյակում արտահանվել է 12.3 հազ. տոննա կոնյակ, ինչը 7.3%-ով ավել է 2017թ.-ի համապատասխան ժամանակաշրջանի ցուցանիշից: Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում ավելացել են նաև մրգի (5.2 անգամ), պանրի (2.7 անգամ), գինու (1.8 անգամ) արտահանման ծավալները: Փոխարենը նվազել է հանքային ջրի (15.9%-ով) արտահանման ծավալը (Աղյուսակ 3.24.):

2017թ. հանրապետության ոռոգելի հողատարածքներում գերիտոնավ հողերի մակերեսը միջին վեգետացիոն շրջանում (ըստ ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի տվյալների) կազմել է 12.0 հազ. հա, այդ թվում՝ Արարատյան հարթավայրում՝ 11.0 հազ. հա:

As of 1st January of 2018 according to animal census, the number of cattle was 590 585 heads, which is 9.9% less than the same indicator of the previous year, the number of cows decreased by 9.9% and comprised 266 815 heads, the number of sheep and goats – by 9.2% and comprised 660 059 heads, the number of pigs – by 5.0% and comprised 166 757 heads and the number of poultry increased by 15.5% and comprised 4 406 374 heads (Table 3.15.-3.19).

In the I quarter of 2018 compared to the same period of the previous year the volume of production of agricultural products of animal origin increased except milk (Table 3.22.). Thus, in the I quarter of 2018 the volume of egg production increased by 2.5% and comprised 114.0 million pieces, meat in live weight – by 1.3% and comprised 16.0 thousand tons. Instead of that the volume of milk production decreased by 8.0% and comprised 156.7 thousand tons.

By the customs declarations and the citizens' (shuttle) trade data, as well as the statistical data form on “The accounting of goods transportation” approved by the Annex 2 of the Decision № 447-N of the RA Government dated 23 April 2014, in the I quarter of 2018 15.6% of goods imported to the Republic fell into food products (in the I quarter of 2017 – 18.1%) and that in export volume – 26.9% (in the I quarter of 2017 – 27.6%) (Table 1.1.). In the reporting period the volume of foreign trade turnover of food products at current prices compared to the same period of the previous year increased by 22.3% and comprised 328.6 million US dollars, including import of food product – 171.2 million US dollars (in CIF prices) and export – 157.4 million US dollars (in FOB prices).

In the I quarter of 2018 compared to the same period of the previous year among the main food products the import volume of egg decreased 2.5 times and comprised 0.003 thousand tons, butter – by 18.8% and comprised 0.9 thousand tons, macaroni – by 5.0% and comprised 2.1 thousand tons. Instead, the import volume of beef increased 33.4 times, flour – 1.9 times, milk – 1.9 times, vegetable – 1.9 times, pork – 1.7 times, fruit – 1.7 times, wheat – by 40.4%, sugar – by 30.8%, rice – by 25.5%, poultry – by 16.7%, vegetable oil – by 14.5%, cheese – by 3.2% (Table 3.23.).

Alcoholic drinks included in the following subgroups of product: cognac, rum, gin, vodka, liquor prevailed in the volume of food product export. Thus, in the I quarter of 2018 12.3 thousand tons of cognac was exported which is more than the same indicator of the same period of 2017 by 7.3%. The export volume of fruit also increased 5.2 times, cheese – 2.7 times, wine – 1.8 times. Instead, the export volume of mineral water decreased by 15.9% (Table 3.24.).

In 2017 the area with higher dampness in average vegetative period (according to the data of State Committee of Water Economy of the RA Ministry of Energy Infrastructures and Natural Resources) in irrigated lands of Republic comprised 12.0 thousand hectare, including 11.0 thousand hectare in Ararat valley.